

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI DEVLETİ

Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na Girmesi

- Osmanlı Devleti Savaş Öncesinde Osmanlı Devleti savaş öncesinde hem siyasî hem askerî anlamda zor bir dönemden geçiyordu.
- Balkan Savaşları'nda alınan yenilgiler, ordunun gücünü zayıflatmış ve nüfusu azaltmıştı.
- Anadolu'ya gelen göçmenlerle birlikte ekonomik ve sosyal sıkıntılar arttı.
- Devlet, Avrupa'da oluşan ittifak blokları içinde yer almak istiyor fakat kabul görmüyordu.

Osmanlı Neden İttifak Devletlerine Yaklaştı?

- İngiltere ve Fransa Osmanlı'yı kendi bloklarına almak istemedi.
- Almanya ekonomik ve askerî olarak Osmanlı'ya daha yakındı.
- Osmanlı, siyasi yalnızlıktan çıkmak ve kaybettiği toprakları geri almak umuduyla Almanya'ya yaklaştı.
- Boğazların güvenliği, kapitülasyonların kaldırılması gibi konularda Almanya destek veriyordu.

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girmesine Yol Açan Olaylar

- **Goben ve Breslau (Yavuz – Midilli)** Olayı İngiltere'den kaçan iki Alman zırhlısı Osmanlı'ya sığındı.
- Osmanlı bu gemileri satın aldığını açıkladı ve “**Yavuz**” ve “**Midilli**” isimlerini verdi.
- Gemilerin Karadeniz'de Rus limanlarını bombalaması, Osmanlı'nın fiilen savaşa girmesine yol açtı.

Osmanlı'nın Resmen Savaşa Girişi

- 2 Kasım 1914: Rusya, Osmanlı'ya savaş açtı.
- Ardından İngiltere ve Fransa da Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etti.
- Böylece Osmanlı, İttifak Devletleri yanında savaşa katıldı.

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

- ❖ Osmanlı Devleti'nin savaştığı cepheler Taarruz Cepheleri, Savunma Cepheleri ve Müttefiklere Yardım Amaçlı Cepheler olmak üzere üç grupta incelenir.

Taarruz Cepheleri

Kafkas Cephesi

Amaç: Kars, Ardahan ve Batum'u geri almak, Orta Asya Türkleri ile bağlantı kurmaktır.

- Osmanlı Devleti bu cephede Ruslarla savaşmıştır.
- Sert kış şartları ve lojistik yetersizlikler nedeniyle Osmanlı ordusu ağır kayıplar vermiştir.
- Başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Asılsız Ermeni İddiaları ve Tarihi Gerçekler

- 19. yüzyılda büyük devletler Osmanlı Devleti'ni zayıflatmak amacıyla **Ermeni meselesini** kullandı.
- Ermeni komiteleri isyanlar çıkardı; Osmanlı, savaş ortamının getirdiği güvenlik problemi nedeniyle **Tehcir Kanununu** çıkardı.
- Tehcir (geçici yer değiştirme), bir güvenlik tedbiridir, bir cezalandırma değildir.
- Günümüzde bu konu siyasî amaçlarla çarpıtılmaktadır.

Kanal (Süveyş) Cephesi

Amaç: İngiltere'nin sömürgeleriyle bağlantısını kesmek ve Süveyş Kanalı'nı ele geçirmektir.

- Osmanlı ordusu, kanalın stratejik önemini fark etmiş ancak yeterli hazırlık yapılamamıştır.
- Cephe başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

✚ **Genel Sonuç:** Taarruz cephelerinde Osmanlı Devleti istediği başarıyı elde edememiştir.

Savunma Cepheleri

Çanakkale Cephesi

- ✓ İtilaf Devletleri, İstanbul'u ele geçirerek Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak istemiştir.
 - ✓ Mustafa Kemal, Anafartalar ve Conkbayırı'nda önemli başarılar kazanmıştır.
 - ✓ Çanakkale Zaferi ile Osmanlı Devleti'nin savaştan çekilmesi engellenmiştir.
 - ✓ Bu zafer, Mustafa Kemal'i ulusal kahraman yapmıştır.
- ✚ **Önemi:** Çanakkale Zaferi, Türk milletinin moralini yükseltmiş ve Millî Mücadele'ye ilham kaynağı olmuştur.

Hicaz-Yemen Cephesi

Amaç: Mekke ve Medine'yi korumak.

- İngiltere, Arapları Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtmıştır.
- Cephe, ulaşım ve ikmal zorlukları nedeniyle savunulamamıştır.

Suriye-Filistin Cephesi

- İngiltere'ye karşı savaşılmıştır.
- Petrol bölgeleri bu cephelerde etkili olmuştur.
- Osmanlı ordusu geri çekilmek zorunda kalmıştır.

Irak Cephesi

- Musul ve Abadan petrollerini ele geçirmek isteyen İngilizler, Irak Cephesi'ni açarak aynı zamanda Rusya'ya Kafkaslar üzerinden yardım götürmeyi amaçlamaktaydı.
- İngilizler, Türk ordusu karşısında **Kutül-Amâre**'de büyük kayıplar verdi.
- Ancak daha sonra Almanlar Türk ordusuna gerekli desteği vermeyince İngilizler önce Bağdat'ı sonra da Kerkük'ü ele geçirdi

Kutü'l-Amare Zaferi

- Irak Cephesi'nde İngiliz birlikleri Osmanlı ordusuna yenilmiştir.
- Halil Paşa komutasındaki Osmanlı kuvvetleri büyük bir zafer kazanmıştır.
- Bu zafer Türk askerinin disiplinini ve cesaretini göstermesi açısından önemlidir.

Müttefiklere Yardım Amaçlı Cephe

Galiya Cephesi

- Osmanlı Devleti, müttefiki Almanya ve Avusturya-Macaristan'a destek vermiştir.

Romanya Cephesi

- Osmanlı birlikleri burada da müttefiklerine yardım etmiştir.

Makedonya Cephesi

- Balkanlar'daki dengeyi korumak amacıyla asker gönderilmiştir.

✚ **Sonuç:** Bu cephelerde Osmanlı askerleri başarı göstermiştir ancak savaşın genel sonucunu değiştirememiştir.

Birinci Dünya Savaşı'nın Sonuçları

- Savaş sonunda **İttifak Devletleri yenildi**, Osmanlı Devleti ağır şartlara zorlandı.
- Rusya'da Bolşevik İhtilali çıktı; İtilaf Devletleri Rusya'nın savaştan çekilmesini telafi etmek için Çanakkale'de ısrarcı oldular.
- ABD savaşa dâhil oldu ve savaş dünya çapında genişledi.
- Savaş sonunda **siyasi haritalar değişti**, yeni devletler kuruldu
- Osmanlı Devleti savaştan yenik çıkmıştır.
- Mondros Ateşkes Antlaşması imzalanmıştır.
- Osmanlı Devleti fiilen sona erme sürecine girmiştir.
- Anadolu işgallere açık hâle gelmiştir.
- Türk milletinin Millî Mücadele'ye yönelmesine zemin hazırlanmıştır.

Wilson İlkeleri

- Yenilen devletlere ağır cezalar verilmemesini savundu.
- Milletlerin kendi geleceğini belirleme hakkını vurguladı.
- Açık diplomasi, denizlerde serbestlik, ekonomik engellerin kaldırılması gibi maddeler içerir.
- Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapısının tehdit altında olduğunu gösterir.